

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Homo Christianus In Sua Lege Institutus. Sive Discursus Morales

Qvibus Totvm Hominis Christiani Officivm Explicatvr; Quídque is fugere,
quid agere debeat, quàm exactiſimè traditur

Segneri, Paolo

Augustæ Vindellicorum ; Dilingæ, 1695

Discursus XXVIII. Respondetur Rationibus, quæ pro tuendo amatoriiis
levitatibus indulgendi more afferuntur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45993](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45993)

DISCURSUS XXVIII.

*Respondetur Rationibus, quæ pro tuendo amatoriiis
levitatibus indulgendi more afferuntur.*

Nolim equidem id mihi hodie evenire, quod Piscatoribus, dum piscem Spadam, seu ensem dictum capiunt: illi enim, cum nobilem sibi prædam cepisse videntur, dolentes tandem advertunt, se & prædam, & retium jacturam fecisse. Piscis siquidem iste, audax perinde ac probè obarmatus, pluribus locis rumpit & discindit retia, & lacero è carcere videtur egressus, totum post se minorum piscium agmen trahit. Fortassis non nemo vestrum, qui quàm valer ingenii acuminè, tam in virtutis ac pietatis studio languet, hac intellectus sui acie utetur, ut quæ dissertatione proximè antecedente à me allata sunt, convellat; linguâ, ut eadem vituperet, & monita, tanquam ab animo superstiosè propemodum anxio profecta (utpote repugnantia mori tam longè latèque propagato, tamque honestati consono) explodat atque irideat. Talis enimverò lingua, tot locis, tamque immaniter rete meum dilaceraret, ut ne minimum quidem pisciculum me capturum sperarem. Hoc proinde intertrimentum, non tam piscationis meæ, quàm Animatum vestrarum, ut occupem, proponam vobis singillatim rationes po-

tissimas, quibus leves isti amores excusantur; & omnes ac singulas non obscure confutabo. Quantum autem assequor, quidquid mori huic defendendo adducitur, tria ad capita revocari potest. Primum est; Lenocinium ejusmodi nullâ Dei lege vetitum, & innoxium ætatis juvenilis ludum esse. Alterum; esse morem jam passim usu receptum. Tertium; hanc esse ad legitimum connubium viam. Primo istorum capitum defenditur hic mos, ut à culpa immunis: altero, ut permissus; tertio ut necessarius. Aggrediamur hoc ultimum, tanquam cæteris firmius; eo enim profligato prostratòque reliqua duo suasptè sponte, ut minus firma, eodem casu & strage involventur.

I.

II. Non tam obrasâ oculorum acie plerique Parentum sunt, ut non videant discrimen, cui filia eorum se exponunt, dum ea libertate familiaritatèque agunt cum Juvenibus: spe tamen honesto eas connubio elocandi delusi, claudunt oculos, & quod vident, perinde dissimulant, ac si non viderent. *Durantur ad filios suos, Job. 39. quasi non sint sui: adeò stultè eorum curam ponunt. Sic & Juvenes ipsi, experientiâ planè funestâ edocti, negare non possunt, saltem cum sibi fo-*

Ecc 2 lis

Es loquuntur, artes has amatorias cum gravissima sua pernicie conjunctas esse. Sed dum Puella secum animo volvit: Tandem iste maritus meus erit: dumque sibi promittit, illummet Juvenem, qui nunc peccare non timet, suâ voluntate & arbitrio detestaturum peccatum, redditurumque honorem illi, cui eum prius abstulerat, conscientie murmur compescit, & latrantis canis os hâc escâ objectâ claudit. Qui porro ita fecum ratiocinatur, Naucloero similis est, qui nixus sine, quem sibi præfixit, rectissimo, navem in portum appellendi, nec scopulos, nec arenosum solum, inter quæ navim deducit, explorat. Nubes viro; quid autem habebis commodi, si interim animæ jacturam feceris, certè innocentiam, integritatemque perdideris?

Mat. 16. Quid prodest homini, si mundum universum lucretur, Anima vero sua detrimentum patiatur? Exiguum quoddam, quod anima tua patiatur, detrimentum, malè compensabitur, si vel Regi nubere te contigerit; vel Reginam ducere. Quomodo igitur pernicities ultima, & fatalis ejus strages factis reparabitur, si misero nupleris homulo; aut uxorem duxeris de plebe aliquam, & conditione humilem? Quanam prodesse possit finis sanctitas, si media illi obtinendo prava &

I. deserperverfa adhibueris? Bonum ex malo vero & in gesto proveniens, non excusat delinquenbello ff. tem: affirmat Lex, quæ prudentes nos parios, quam fortunatos reddere satagit.

III. Quæro dein ex Matribus his, quæ artium istarum amatoriarum pa-

tronas agunt maximè sedulas: solite illi ita filiabus vestris blandiantur, earumque mutuam amorem sibi commereri student, qui Matrimonio virgivolunt, an etiam alii? Si illi duntaxat ferri fortassis posset: at re ipsa, ali quoque, quibus certum est, aut nullam, aut non istam ducere conjugem, eadem libertate ac licentiâ cum ipsa agant, connubii voluntatem pre-textentes. Quin, etiam si priores illi soli essent, an ulla tam est delira mater, ut affirmare non dubitet, solo hoc medio perveniri ad illum finem posse? Si quidem id ita esset, non dubitarem asserere, satius futurum, si connubii contractu cunctis interdiceretur, & finis humani generis propagationi poneretur, quam ut istud conservetur tam luculento Cæli, & æthere felicitatis amittendæ periculo; sicut illi qui propagando illi attendunt, dum ad nuptias tandem perveniunt vitæ tumultuosa, ut in sordibus colloquantur hæreant. Verùm si absque hoc medio, & Turcæ, & Ethnici humana generationi dant operam, quomodo illud in sola Republica Christiana erit unicum, & sine quo ad finem non perveniatur? Turcæ eas ferme uxores ducunt, quas de facie non noverunt. Chineses autem tantâs propè dixerim superstitione Puellas custodiunt, ut antequam Sponsa ad ædes Sponsi adducatur, nulli ejus videndæ facultas fiat. Imò ut Gens ista, quæ aliam sapientiosem, omnisque honestatis amantiorem toto Oriente non est invenite, occasionem vagandi, liberèque cum viris agendi, tam nondum

inito
scind
reis
21. de
deinc
gress
ita
Chri
die,
nem
agno
cont
re or
rupo
das t
ne in
Cæli
Non
vult
ipia
ficti
ad fi
Para
poti
ta a
suspi
me
rard
fina
mari
dum
mini
qua
vide
fave
prou
nium
tam
Buel

inito, quam inito jam connubio præ-
sciendant, infantularum adhuc ex Mat-
ris uberibus pendentium crura tam
atque fasciis constringunt, ut omnem
deinceps per vitam pedibus infirmæ
gessum non sine dolore moliantur,
itaque vel invitæ domi se contineant.
Quanto igitur pudore suffundentur
Christiani communis illius Judicii
die, qui etsi Sacramenti dignatio-
nem Fide Magistræ, in Matrimonio
agnoscant, id tamen ut medium illi
contrahendo necessarium pronuntia-
re non verentur, quod ut morum cor-
ruptelam Ethnici execrantur? Ponend-
us tandem error est, AA. & ea ratio-
ne in tertis iuenda connubia, quæ in
Cælo decernuntur; ubi suavissima
Nuptiarum providentia illa quidem
vult, sed sine non alio, quam ut per
ipsa implerentur sedes, Angelorum de-
fectione vacent. Et connubiorum,
ad finem tam nobilem ordinatorum,
Paranymphus sit infans amor? Istud
potius usu compertum est, in hac tan-
ta agendi inter Juvenes licentiâ, &
suspicionibus, & detractionibus fa-
mæ occasionem præberi, quibus non
raro fit, ut quæ omnium impudentis-
simæ sunt, & amari maxime præsent,
matrimonium aut nullum, aut serò admo-
dum, aut non nisi abjectæ conditionis
minimèque optatum inveniant. Et
quamquam denique permittendum
videatur Juveni, ne mercem non vi-
suerat, sed quam ducturus est, videre
prius, illi colloqui, mores ejus & ge-
nitum explorare possit; haud quaquam
tamen opus erit, ut teneris ab annis
puella familiaris esse incipiat, solus

cum sola agat, manus contrectet, etiam
in oculis Matris perniciosè dissimulan-
tis. Sufficit dici malitia sua.

Matt. 6.
34.

IV. Tam longâ quidem, dicit
nonnemo, familiaritate & tam intimâ
opus non est; plurimum tamen illa af-
fert utilitatis; cum sit perquam diffici-
le, eos conjuges mutuo se constanter
amare, si antè, quam modo tam ar-
cto inter se nectentur, amor inter
eos nullus intercessit. Præstabat sa-
nè tacere, quam falsitatem tam lucu-
lentam temerè profari: Observavit
Aristoteles, non alios faciliè in amore
magis instabiles esse, quam Juvenes:
cum illi ad amandum non optone,
sed voluptate trahantur. Et sic quo-
tidie ferè experimur, amorem, qui
conjugium antecedit, quod est major &
ardentior, tantò majus in odium non
raro degenerare. *Qui se nimium
amant, si se nimium oderunt*: illa si-
quidem cupiditas, quæ cæca in obje-
ctum amatum ferebatur, cum subin-
de, quantum sperabat, non inveniat,
non minus cæcam se gerit in abjicien-
do, quam se ostenderat in quaerendo.
Elapsum proximè seculum ejus rei ex-
emplum tam illustre vidit, ut omnia
consequentia habeant, unde discant,
Henricus octavus Angliæ Rex cum
perditè adamasset nobilem & Regi-
niæ Conjugis gynæceo puellam, ut hanc
duceret, legitimam conjugem, Caro-
li quinti Imperatoris Materterram, re-
pudiare non dubitavit. Subinde Fi-
delium cætu motus, sprexit, quibus
feriebatur, censuras; explosit Sedis
Apostolicæ sententiam, probro
Schismate Romanâ ab Ecclesia se se-
Ecc 3 gre-

gregavit; jura omnia divina & humana suis deque vertit, & ex inclito vere Fidei Defensore factus est ejus Persecutor juratissimus. Nemo non existimasset, feminam sic à Rege dilectam, ut præ ea iram potentissimi Cæsaris, famam & existimationem propriam, conscientiam, quin & cœlum contemneret, ab eo, amore non solum constanti adamandam, sed adorandam etiam: re ipsa tamen, tantum ejus fastidium Regem cepit, postquam eam duxerat, ut capite tandem illam, ferali in pegmate, truncari juberet. Verène igitur, quæ suâ manu impurus amor nexuit, vincula fortiora sunt, minusque rupturæ obnoxia, quàm quæ aliâ causâ alligârunt?

V. Quanam igitur ratione felicia connubia concilianda? Non sanè adeundis initio gravissimis peccandi periculis, aut ad recipiendum Sacramentum, ejusque effecta, non aliter se, quàm admissis noxis preparando. Vera & profutura ratio est, ad Deum confugere, & ab ipso thori consortem idoneam demissè poscere, cum solus ipse, ut aliàs me dicere meministis, dare talem possit. *Pars bona mulier bona, dabitur viro pro factis bonis.* Optata viri sors est, reperire Conjugem bonam: nemo est, qui hoc ignoret: cui autem talis obtinget? Non alteri profectò, quàm qui boni multum præstiterit: *dabitur viro pro factis bonis.* Non dabitur Juveni, qui multis, antequam illi jungeretur, annis misellam, quam despondere sibi volebat, vitis & peccatis implevit. Huic dabitur uxor, quæ marito juncta exer-

cere pergat, ad quæ in amoris delin-
scholâ profecit. Bona uxor illi co-
pulabitur, qui sine honestissimo Mi-
trimonium eligit; qui à sapientibus de
indole ac moribus futuræ sponse edo-
ctus, negotium totum arbitrio Majorum
suorum transigit: huic inquam
bona obveniet uxor, quia rectè factis
ad eam se habendam magnâ curâ pa-
ravit: *Pars bona mulier bona, dabitur
viro pro factis bonis.* Igitur totâ hæc
Christianâ Republicâ interdici præse-
stima huic amatoris levitatibus indul-
gendi licentiæ, tam nihil felicitati con-
nubiorum obesset, ut de ea potius se-
curos reddere posset. Puella autem
ut purissimæ columbæ in maritorum
manus venirent, quos amore tanto in-
ceriore complecterentur, quo minus
alio prius quemquam essent comple-
xæ: haud fecus ac lana primum colo-
rem tenaciùs imbibit.

II.

VI. Quamquam autem amatoris
his artibus & blanditiis uti necessari-
um non est, ut connubia contrahantur;
at certè veteræ illæ, minusque bene-
nestæ esse non possunt, cum passim
hic mos inter Juvenes inoleverit.
Atque hæc est altera, quæ tueri aetæ
has vultis, excusatio: totius Provin-
ciæ consuetudo. Aliter vivere, quàm
vulgò homines soleant, est quædam
adversus humanum genus seditio, &
perversa, se solo speciem quandam di-
versam constituendi, voluntas, quæ
commercio omni cum cæteris homi-
nibus renuntietur, cum ejusmodi
homo nullius alterius moribus se velit
conformare. *Quare si omnes Puella*
col-

Eccli.
26. 3.

P. SEGNER
P. OMO CRISTIANU

colloquuntur Juvenibus, & dulci cum iisdem fruuntur consorti: cur sola mea filia, dicit mater quædam, id fasere prohibeatur? Aut enim omnes errant, aut nulla errat. Quin imò, nemini alteri ulitata, nescio cujus gravitatis & decori affectatio, à Matribus perinde ac Puellis cæteris, rusticitatis cæjuspam, & inhumanitatis damnatur: nam etiam certum nonnullæ parùm his blanditiis capiuntur, pudet tamen illas ab his abstinere, ne inter pares non aliter erubescere debeant, quàm sui candoris hominem pudet, cui necesse sit nigerrimos inter æthiops vitam degere. Equidem si quod est, fateri lubet, fons præcipuus malorum omnium, quæ inter Christi assecras velut Jus civitatis obtinuerunt, est, quia plerique volunt ire lenitã tritissimã; nec tam solliciti sunt, ut eant, quã eundum est, quã, quã itur, Hæc tamen vivendi normã nulla alia fallacior, nulla minùs vera est.

Non sequeris turbam ad faciendum malum; ut Deus loquitur. Vitam suam dirigere ad normam vitæ communis, est ire viã latã ad perditionem, exponere se certo periculo mortem in eam obeundi, & salutem amittendi sempiternam. Nolo proinde, ut quisquam sequatur duces cæcos: sed in negotio momenti longè gravissimi non fidat, nisi Deo, per Sacram Literarum veritatem ducenti: neque enim ullum hoc è numero ita depravatum judico, qui consuetudinem præferat veritati.

VII. Attentis igitur animis excipite monita, quæ Deus suggerit, è dia-metro pugnantia cum ulu inter Juve-

nes vulgato, & à me hic castigato. Proverbiorum sexto prohibet Deus vel joco tangere feminam; atque: *Nunquam quid potest homo ambulare super prunas, ut non comburantur planta ejus? Sic, pergit idem, qui ingreditur ad mulierem proximi sui, non erit mundus, cum tetigerit eam.* Ecclesiastici vigesimo sexto affirmat: *Qui tenet eam, quasi qui apprehenderit scorpionem.* Vultque iis verbis non obscure significare, quàm præsentis periculo se exponat, diffundendi pravo assensu in animam veneni, qui his à jocis non procul se habuerit. Nono autem capite longius etiam Deus progreditur, veratque, ne Juvenis Puellæ lateri assideat, multoque magis, ne manus ejus contrectet; atque: *Cum aliena muliere ne sedas omnino.* Quin imò jubet etiam declinare plateam, in qua illa habitat; ne necesse sit domus limen pedibus contingere. *Longè fac ab ea viam tuam, & ne appropinques foribus domus illius.* Sed nec istud facis est; ne oculis quidem faciem ejus, aut quæ circa illam sunt, libare permittit. *Ne circumspicias speciem alienam.* Addit ejus prohibitionis causam: *Propter speciem mulieris mul-ti perierunt.* Et quia hæc venustas ad aliud non servit, quàm ut concupiscentiæ ignis subministratã materiã amplius exardescat: *& ex hoc concupiscentia quasi ignis exardescit.* Et ne quis fortè sibi persuaderet, non esse ibi sermonem nisi de feminis, aut jam Matrimonio junctis, aut profusã lasciviã infamibus, eodem capite indicat, de quibus ea monita accipien-

*Eccli. 9.
s.*

da sint. *Virginem ne conficias, ne forte scandalizetis in decore ejus.* Eodem sensu nonnunquam feminam appellat *Laqueum*; aliàs cor ejus *rete*; nunc illius manus *funes*; iterum verba ejus *gladium*, & nunquam non illam ut *lystricem* describit, quæ toto corpore aculeis scateat, quibus animas lethali plaga laceret; atque his loquendi formulis pleni sunt divina Sapientiæ libri. Cùm igitur Deus non gravetur suo nos erudire magisterio, quæ sit eundem, cur ad eò juvât desipere, ut malit quis ire viâ, quam vulgus tenet ignorantissimum? Qui iter faciunt, ex cæcis, quos offendunt in viâ, non quaerunt, quo itinere sit pergendum; hoc ex iis inquirunt, qui vident & norant. Hoc autem si ita est, nullo vestro bono confugietis ad Consuetudinem, cùm hæc divinis sermonibus repugnat. *Frustra, qui ratione*

e. frustr. vincuntur, consuetudinem nobis obijciunt; quæ sunt S. Augustini verba; quasi consuetudo major sit veritate. Et tamen ego non solius rationis allego testimonia; adduco Sacrorum Voluminum auctoritatem, quæ minus fallit, quàm ipsa ratio.

VIII. Nondum acquiescitis; sed respondetis; allata Sacris ex Literis verba, non præceptum, sed consilium continere. Sit ita. Et hæc scilicet est, præclara de divinis consiliis æstimatio, ut potiorem illis censeatis cecitatem popularem? Si pluris, quàm divina oracula æstimatis infani Mundi axiomata, magnam profectò divina facitis Sapientiæ injuriam, dum stultum illi consiliarium

anteponitis: facitis deini etiam injuriam Dei amori, plus fiducia respondendo in Proditore, qualis est, cupi effata adoratis, Mundus, quàm in Dei bonitate. Tacete idcirco deinceps, nec unquam ad vestram velendam & excusandam licentiam, ullem Magistrum adducite. Quis hic usus, quæ consuetudo est? Non potest alterutro nomine appellari mos hic Levitaribus indulgendi, quem tam disertis verbis Deus detestatur, sed abusus dici debet, quem oportet omni conatu extirpare. *Quibus est consuetudo, quantumvis vetusta, quantumvis vulgata, veritati omnino est mandata, postponenda; & usus qui veritati est contrarius, abolendus est.* Ita SS. Canonnes pronuntiant. Et verò plus satis patet; nescire vos, quor conditionibus opus sit, ut consuetudo ordinetur legitima. Necessarium in primis Legibus est, ut sit Republicæ salutaris: ut *de re. c. 1. 4.* que divina, neque naturali Legibus pugnet: & denique, ut Legulator ipse certo quodam modo consensit. In re autem nostra cunctæ istæ conditiones desiderantur. Nam mos iste tam Republicæ non est salutarius, ut cum certa ejus pernicie sit conjunctus. Repugnat iis, quæ ratio dicit circa rationem muliebris tuenda pudicitia & honestatis, quæ vitro est fragilior: Multoque magis pugnat cum iis, quæ divina Lex præcipit, qua toties jubemur vitare pericula, nisi stultorum instar velimus operari. *Sapiens timet, & declinat à malo; Peritus stultus transiit & confidit.* Omnium tandem maximè opponitur Christi Ser-

P. SEGNER
P. Como Christiani

Servatoris & Legislatoris nostri voluntati, quem Prophetæ appellaverunt, *edificatorem septem*: quia & vitæ exemplis, & hortationibus ac consiliis, id potissimum semper spectabat, ut divinam legem amplius muniret, & omnia ejus violandæ pericula amoveret. Inceptum ergo profusum est, titulo communis Consuetudinis dignari usum, qui nullo ex capite Consuetudo esse potest. Quid est hoc aliud, quàm veritatis arboris poma gustare, & subinde sub umbra foliorum ejus se abscondere? Non est consuetudo, sed abusus; non mos, sed vitium: & facere, quod & quomodo alii & alii faciunt, excusatio est ovis factæ, non hominis Christiani, qui debet vitam suam omnem ad normam Oraculorum fidei suæ componere.

Mala consuetudo non minus, quam pernitiosa corruptela vitanda est. Axioma est communissimum, quo omnis vestra exaltatio penitus evertitur. Assirmandum prius est, morem hunc tam familiariter cum sexu dispari versandi, esse rectum, conformem normæ legitimæ, laude dignum, & tum inde consequens erit, posse quemlibet eum sequi, quod consuetudinis vim habeat. Cæterum omnis usus, qui contra rationem invaluit, qualemque satis ostendi, esse illum, de quo nobis sermo, nostitne quid tandem sit? Decreti sententiam audite. *Consuetudo sine veritate, vetustas erroris est.*

IX. Vultusne, AA: ut tandem disseret edicam, quis principio morem istum tuaserit, & postquam aliquibus perfluasit, in hodiernum usque diem

R. P. Segneri Christi, Instr. Tom. III.

promoverit, & propagarit, neque nunc cum tueri desinat, tot illum coloribus, etiam vestra operâ, illinendo? Serpens est ille stygius, qui inde à Mundi exordio modum adinvenit, quo sic occideret, ut tamen placeret: volo dicere, modum nocendi, quo falleret ut fraudulentus, & simul audiretur, tanquam benevolus. Hic igitur, federe nostra cum concupiscentiâ inito, Author fuit abusus tam pestilentis & noxii Juventuti: quod vel ipsam consistere non pœdicit. Narrat S. Hieronymus, Gazæ, Palæstinæ urbe, Juvenem infano Puellæ alicujus amore captum, nihil non egisse, ut eam precibus, promissis in sua vota flecteret; sed profectu nullo; tanto illa honestatis ac pudicitia studio erat. Opem proinde à Diabolo petiturus, Gazæ Memphim Ægypti profectus est, ubi sperabat noxum suis artibus Magum invenire, à quo disceret artem, muliebrem istam constantiam expugnandi, suisque obscænis desideriis obsequentem reddendi. Annum integrum stygio huic Magistro operam dedit; subinde autem reversus in patriam, experiri cepit, quæ haulerat, artis magicæ præcepta; quibus tantum potuit, ut infelix Puella, in aliam mutata, videretur sibi vivere non posse, si Proci sui conspectu esset carendum. Nec sibi tantum, sed domesticis etiam molestissima, cum aspectu tam cupito frui non poterat, evellebat sibi capillos, feriebat capite murum, tumultuabatur, ringebatur, non domum tantum, sed totam latè viciniam pertur-

ff

tur-

turbabat: Baccharum aut Manadum
 è numero aliquam dices. Attoniti
 proin metamorphosi tam prodigiösä
 Parentes Puellæ, ad S. Hilitionem,
 eam adduxerunt; qui, quod res erat,
 confestim odoratus, malum Dæmo-
 nem increpabat, quòd veritus non
 esset virginem sapientem, qualis qui-
 dem illa esset, occupare, tamq; misere
 vexare. Reposuit Alastor pessimus, id
 eä à se causä factum, ut suo in candore
 fervaret illibatam. O te, respondit
 Abbas sanctissimus, egregium virginei
 pudoris custodem! qui, si posses, aliud
 velles nihil, quàm homines omnes in
 porcos, & Mundum totum in haram
 mutare! An non advertis, mendacis-
 sime, aliud te dicere, aliud facere? Si
 tu ferid cupiebas, ut jactas, integram
 fervare miseræ hujus puellæ pudici-
 tiam, quin tu immigrabas potius in
 corpus infelicissimi Juvenis, qui huic
 insidias struit? Audite nunc attentis
 animis & auribus, quid juratus virtutis
 hostis ad sese purgandum attulerit:
*Ut quid, dixit, intrarem in eum, qui hæ-
 bebatur collegam meum, Amoris Dæmonem?*
 Eoque dato responso, migravit deni-
 que, sacrarum adjurationum vi ada-
 ctus, puellamque liberam reliquit, à
 sancto Abbate illis de erratis admoni-
 tam, ob quæ Deus permiserat, ut tam
 malè miseram Dæmon vexaret. An
 non igitur videtis, reliquos inter Dæ-
 mones unum Amoris esse Dæmonem?
 Quid autem dico Dæmonem? Tan-
 tus potius horum est numerus, ut iniri
 non possit, suntque illi ipsi, qui has
 amandi artes inventerunt, inventasque

tam latè propagarunt: illi sunt, qui
 Matres inducunt, ut filias suas ad
 omnia ducant conventicula, ad omnes
 choreas, solasque cum solis Juvenibus
 relinquunt; quin etiam ut hos domum
 invitent, cum è cætib; illis abeunt:
 illi sunt, qui Puellas docuerant artem
 fucandi & adalterandi vultum, capil-
 los crispandi, ut magis illis placeant,
 quibus turpius amantur: sunt illi, qui
 obtutibus eorum vires conferunt, ut
 telorum instar sint, arcu emissorum;
 qui illas procacem ad titulum movent,
 responsa callida, argutos, quos accler-
 nis in conventiculis prostrant, jocos
 suggerunt: sunt illi, qui filios impel-
 lunt, ut Parentum contemnunt imperi-
 a, arma gestent, verborum alios in-
 juriis iritent, adoriantur, vulnerant;
 animum omnis generis sordibus impu-
 rissimis inquinant, peccus Zelotypiæ
 manus spurcitiis impleant. Isti, in-
 quam, sunt *Amoris Dæmones*, qui exco-
 gitârunt hunc, quem vos imitandum
 dicitis, morem, eumque omni consilio
 promovent, ut Infernum animabus
 pessimè seductis locupletent. O egre-
 gium sanè morem, quo Sygi & Melan-
 riis Orci satellitibus gratus esse sibi
 quidquam potest!

III.

X. Ultimus denique, ad quem ab-
 usus hujus Patroni confugiant, re-
 ceptus est, dicere, suâ naturâ non esse
 peccatum, indulgere his amantium
 levitatibus. Demus, absque hac li-
 centiâ conciliari posse connubia; de-
 mus etiam, nihil hunc ad finem con-
 ferre; esse utum aut inventum malè,

P. SEGNER

Homo Christianus

ant malè propagatum; si tamen, ajunt isti, citra noxam sequi quis illum potest, quid commodi tandem adfert, innoxia hac oblectatione private velle. Juvenes, qui magis innocentem astibus illis suis indulgendi rationem non habent? Ut hæc etiam postrema munitione vos ejiciam, nec uspiam vos tuendi locum relinquam, scire vos oportet, omnium Doctorum sententiã, actionem, naturã suã non pravam, talem effici posse ex adjunctis, quæ illam circumstant; non aliter ac fungus, qui naturã suã veneni habet nihil, exitiabilis tamen effici potest, si propè serpentis alicujus immanis cavernam nascitur. Horum autem adjunctorum, quæ rem de se non malam talem reddere assolent, longè frequentissimum, est periculum, cui quis, nullã ad id necessitate compulsus, se exponit, lethali noxiã se inquinandi; cum hæc ratione innotescat, quàm nullam ferè salutis suæ curam habeant, quicumque nullo metu talibus se periculis objiciunt. Tunc autem periculum ejusmodi adest, quando aut crebrò aliàs in ejusmodi occasionibus nos lapsi sumus; aut saltem lapsi sunt alii, ejusdem nobiscum conditionis; & jure, quod tale est, periculum proximum dicitur; cum parùm admodum inter ipsam, & etiam, temporis intercedat. Unde dicere, Amatoriis artibus uti, naturã suã peccatum non esse, non est excusatio, quæ id permissum evincat; cum sæpe vetitum maneat propter periculum conjunctum: uti proinde ipso occasio hæc verè est, & evadit omnium

perniciosissima, tum quia communissima, tum quia communissima est; tum quia specioso velo tegitur, quod occultam ejus malitiam obvelet, illamque quodammodo constituat albo colore lupum, qui tantò plus nocet, quanto minùs formidatur. *Sub prætextu dilectionis, subtiliter fornicantur:* De fix-
gul. Cle-
rit.
aptissime in rem nostram pronuntiavit S. Cyprianus. Omnino igitur ut alicujus sit ponderis & momenti hæc excusatio, id ostendendum est, morem hunc, amorem mutuum conciliandi, non solùm naturã suã malum non esse, sed ne quidem cum verisimili peccandi periculo conjunctum. Hoc autem quibus demum rationis firmamentis quis adstruet? An erit, qui mihi demonstrare possit, hanc Juvenum cum Juvenulis sine arbitro tractationem, hæc colloquia, hos risus, lascivos hos jocos & facetias non fuisse vel ipsis, vel aliis conditionis ejusdem cerebrum, & potens ad peccandum illicium? Ego equidem nullus ambigo, quin, ex quo mos iste invaluit, non Juvenis, non Puella sit, quæ talibus ex congressibus, ex tali jocandi libertate aliud emolumentum consecuta sit, quàm quod consequi solet stupa igni vicinã: seriùs enim, aut citiùs accenditur. *Fortitudo vestra* Isr. 31.
ut favilla stupa: ut Propheta alio-
Verum est, ruinas has, ut Patrem, ut Matrem, ut Juvenes adeò ipsos nonnunquam latent, parùm attendi. Latent parentes, quia non pauci Juvenes, qui certis in ædibus delinquant, id agunt, quod Leones, qui, ut à Venatoribus non detegantur, plan-

plantarum à se relicta ad cavernarum, in quibus absconditi delitescunt, fauces vestigia studiosè abolent. Nul- lum nascitur offendiculum, nihil no- tatur absconum, & idcirco dicunt: *Ju- venis est honesti amans, & ideo sine metu esse possumus.* Ipsos autem Juvenes

latent vera ista proba & dedecora, quia hi animum advertere nolunt, ut aliàs monere me memini, ad num- rum delictorum, quæ desiderii & de- lectationibus admittuntur; multoque minùs ad offendicula, quæ mutuo præbent, & illicia, quibus se ad pec- candum pertrahunt, ac instar carbo- num se mutuo accendunt. *In labris*

Prov. 16. *Impii ignis exardescit:* affirmat Deus: sed quia verba tandem sunt, & non opera, timorem non incutiunt, per- inde ac si non eandem perniciem infer- rent.

XI. Hinc consequens est, ut isti iidem tam multa in sui, coram sacro Arbitro, accusatione delinquant. Ad hoc enim quod spectat, perfimiles mihi videntur cuidam, qui cum se ac- cusaret, quod funem alteri abstulisset, mentionem equi nullam fecit, qui illo fune erat alligatus. Sic & isti accu- sant se (si tamen & hoc faciunt) quod in templo amoris indulsent: tacent autem, quam graviter ea re irritarint. Parentes; quam contumaces fuerint, contra imperia, quibus certas ædes ac- cedere prohibebantur; quam eorum ingratis, adfuerint conventiculis non probatis; nihil dicunt de rancore, de ira, odioque inveterato, quo Rivales prosequuntur; nihil de armis, qua-

gestant, quibusque, quia licet & non licet, usuri essent, si ab ejusmodi compo- ritoribus se existimarent contemptos: omitunt delectationes pravas, illicia, quibus ad malum provocant, motus gestusque lascivos: verbo, alium se- lent de longa & tota illa peccatorum serie, quam aliàs vobis enarravi: vit occasionem malorum horum omnium indicant; atque ita accensant le de lib- lecto capistro, cum de vegeto roballo- que equo furtim ablato reos se agere debent. Siquis etiam eò defende- rit, ut hæc peccata agnoscat, nec de in- reum se agere omitat, plerumque ta- men aberit his deinceps abstinendi, & pessimum morem corrigendi propo- situm; cum nihil de vitandis occasio- bus cogitent, quibus denno in priora delicta pertrahantur. Convincentur igitur amare adhuc peccatum, cum amant peccandi periculum; voluntque effectum, dum causam amplectuntur. Quid igitur juvat miseros istos Con- fessio; & quam sibi peccatorum veniam ac gratiam à Deo sperare possint, dum ita se habent, licet verbis emendatio- nem promittant? Non est dignus veni- fur, qui etsi promittat rem deinceps alienam non tollere, non vult tamen abjicere furtivas claves, quibus iam sa- pius ad furta sua iteranda est usus. Et tamen ita malè preparati Juvenes, ita parùm idoneæ Puella, plurimum non ra- rō annorum intervallo sacris utuntur, Mysteriis, & ritè illa usurpasse, ritè à noxis absoluti sibi videntur! Verum erat sacris Canonibus, nequod Deo delubrum consecraretur, nisi prius se-

P. SEGNER

Homo Christianus

pulcorum in co Ethnicorum ossa tellure essent eruta: nostri autem Juvenes in ipsis plenis putredine sepulchris erigere volunt Deo altare, corde & animo pleno fordibus & putredine libidinum, ad divina, quae dixi, accedunt. Mystera; atque ita utique sepulchris sunt similes, nescio an clausis dicam, ob peccata, quae studiosè celant; an verò parentibus, ob tam prava exempla, quibus palam totam insciant viciniam, & scelerum licentiam inducunt. Ridet interim in sinum Dæmon; eosque sibi arctissimè devinctos tenet; qui persuadet illis, quòd ritè Pœnitentiæ Sacramento se expient, eosque inquirant Arbitros, qui facillè acquiescant, & ad eorum calamitatem non evigilent. Præterea agit diligenter, ne eorum animum habeat memoria obligationis ac præcepti, quo jubentur fugere occasiones peccandi, quasi hoc esset præceptum non Dei, sed insani Legislatoris Mahometi. Quod si bonâ suâ forte inciderint in Confessarium, qui dissimulare nescius, eos inducat ad occasionem fugam, atque aded ad has illas vedes non redeundi promissum extorqueat; ita propensionis suæ prava veheficio excoctati sunt, ut violata sponfione mox redeant, quò porro non accessuros promiserant. Unde id ipsis Dæmon facit, quòd Apum custos; qui eam eas ad abicum & migrationem accinctas videt, ipsas & alveare vino dulci aspergit, atque ita fugam earum sistit. Verbulum unicum paulò blandius, unus nuntius, unum amoris ac benevolentia iudicium, invitatio uni-

ca, omne subvertit consilium, ac decretum abeundi, et si ad pedes Crucifixi Dei hominis conceptum firmatumque.

XII. Hæc infelicissimâ conditione plurimi eorum sunt, quos affirmare non pudet, nugas illas amatorias sine peccato exerceri. An fide dignos arbitremur? Quamquam occasio talis, uni alterive nondum censeri possit proxima, paulò post tamen erit; sicque, qui modò lege vetitus non est amor, non diu post erit vetitus. Qui oppositum tueri præfrictâ fronte vellet, hunc Natura, Ratio, sapientissimorum ac sanctissimorum hominum Authoritas mendacii coarguerent. Natura quidem, quia observarunt Medici, cùm Mater gemellos utero fert, si uterque mas est, nullâ vel pelliculâ, vel alio medio separari: at si fortis unus est masculus, alter femina, membranâ quâdam tanquam muro, sejungit; ne se mutuo possint contingere; perinde ac si docere nos natura vellet, consortium masculi & femellæ esse rem tam plenâ periculo, ut ne frater quidem à sorore sit tutus; non tunc solùm, cùm ad ætatem puberem venerint, sed cùm adhuc maternâ in alvo delitescunt. Convinceret mendacii Ratio; hæc enim docet, non semper æquè facili negotio superari difficultates & obices, maxime cùm sunt diuturni. *Nemo diu fortis*: S. Augustini sententia est. Concupiscentia nimis pellax est; rei amara presentia majores, quàm facile credi possit, vires habet; & mali Dæmonis impulsus nimis potens est ad nos in

casum impellendos; & tandem magna ista temeritas, quæ quis periculo se committit, digna est, ob quam suâ cum gratiâ Deus destituit; unde denique vix ullâ ratione fieri potest, ut quis semper extremo in margine præcipitii oberret, nec tamen unquam fallente vestigio prolabatur. Denique etiam Divorum sensus Mendacii reum faceret: certè David Rex non id tantum à Dei bonitate contendit, ut à noxis liberaretur; sed ut occasiones etiam peccati fugere liceret. *Viam iniquitatis amove à me:* tam ille in le quoque arduum agnoscebat, non ire illâ, in qua quis diu consistat, viâ; aut semper separari à vipera venenum, noxam ab occasione. Non juvat igitur dicere: hætenus amare & amari studui; nec tamen ullo me peccato impiavi; sicque futurum etiam deinceps confido. Dabo tibi, ad hanc usque diem celsisse tibi tam feliciter amatorias has artes, ut nullo delicto fœdereris; vel quia naturæ frigiditas, vel propensa ad bonum indoles, nondum viciata, tibi munimento fuerunt. Certus interim esto, rerum faciem mutandam, nisi pravam hanc assuetudinem abruperis. Non est animal, quod diu in igne suam involuntarietate tueatur. Ejus enim bona valetudo consistit in quadam caloris naturalis, & humidi radicalis temperatione; quam cum naturalis ignis calor pervertat, necesse est animal illas inter flammæ, tardiùs, aut citiùs, absumi. Salamandra quidem, cum naturâ sit frigidissimâ, diutiùs vim ignis eludit; verùm si diu admodum in illo hæreat, consumitur & ipsa tandem,

& inter fabulas numerandum, quod de omni flammarum virtute triumphet. Sic & recta animæ valetudo in temperamento quodam caloris ex charitate nati, & humilitate devotionis consistit; occasiones autem, ignis sunt, qui etsi principio, cum in naturam indoleant minus calentem; & indolem ad bonum proclivem, vim suam non erant; cum tamè longior est mora, sensim charitatis igne restinguendo, excitando devotionem, ipsamque adeo animæ vitam suffocando, quæ lux sint vitæ, ostendit. Id quod omnium maxime in tenera ætate metuendum est, cum virtus nondum profundas radices egit, plusque in superficie, quam recessu habet; Jastini flosculi non absumunt, qui vel tantillum manibus contriti, suavitatem odoris perdunt; unde ferè adolescentia eatenus malo abstinet, quatenus ejus exercendi occasio ipsam deficit. Cæterùm sapienter S. Bernardus pronuntiavit: *Cum femina semper esse, & feminam non cognoscere, vane plus est, quam mortuum suscitare? Quod minus est, non potes, & quod minus est, vis, ut credam tibi?* Sic & ego inculco: Velle mihi persuadere, quod longo etiam tempore quis possit in hoc periculoso, cum sexu infirmiore commercio degere, quin unquam peccet, perinde est, ac mihi persuadere, velle, posse se operari prodigia non inferiora, sed majora illis, quibus jam factis functis vita redderetur; unde quædam non video illum perpetrantiem, quod minus est, dabit veniam, si ne illud quidem ab ipso expectem, quod majus est.

Pf. 118.
29.

P. SEGNER

Hom. Christi

XIII. Illustrem vobis imaginem proponere animus est, in qua quicquid à me dictum hucusque est, perspicue reluceat, atque ita Dissertationi finem imponere. Alexandria nobilis femina marito præmaturè erepto vidua remanserat, duobus filiis ætatis teneræ, & Matrimonio superstibus. Hæc cum & indole & educatione honestatis studiosa esset, non aliam certiore eidem perdenda viam malus Dæmon invenit, quam detestatam à me amandi levitatem. Pessimâ igitur suâ sorte deperire cepit Juvenem annis & natalibus parem; eumque non dissimilis in eo amoris notâisset indicia, eò progressa est, ut non dubitaret illi, si ita visum esset, in conjugem se offerre. Enimvero, respondit Juvenis, non altera mihi te charior, jucundiorque foret, nisi ingratus filii illi tui redderent: cum merito timeam, ne amorem tuum in liberos ex priore marito, & ex me genitos, quondam divisum videre oporteat. Tacuit tum vidua: sed cum jam amoris vis oculos illi, ac rationis usum abstulisset, minorem amorem majori opprimens, domum reversa utrumque filiolam jugulavit, & quam occultissimè sepelivit. Mox tanquam optimè de Amasio merita ad eum redit, & jam inquit, porro non est, quod prætexas: neque enim amplius vivunt filii: remque gestam ex ordine recensuit. Inhorruit Juvenis ad facinus tam atrox: & si prius, inquit, filii tui non placebant, nunc tu mihi multò maxime displices. Quid enim affectus, quid amoris ab illa expectem, que ipsum suum in innocente sobole sanguinem,

sua viscera non amavit? His dictis misera tergum indignabundus obvertit, tantaque desperatione absorptam reliquit, ut & repulsa tam inexpectata probro, & facinoris perpetrati enormitate attonita decreverit, nullo se scelere deinceps non impiare, & corpore quæstum facere. Jam annos aliquos huic sordidissimo lucro confecerat, cum majoris compendii faciendi spe, conscensâ navi Constantinopolin cogitabat. Verùm medio in cursu, cum secundissimi aspirarent venti, & pleno sinu turgerent vela, navis repente consistit, tamque omnem artem ac conatum eludit contumaciter, ut non jam navis, sed mediis in undis scopulus videretur. Fatigârunt multis precibus ac votis Cælum & Cælites nautæ perinde, ac vectores, casu hoc mestissimis; cum hæc ex aëre vox allabatur: Abjicite in undas Mariam, & navis suum cursum tenebit. Quartitur ergo Maria, & cum aliam eo nomine feminam in navi non invenissent, præter infelicem hanc, de qua sermo, quæq; suis navim sceleribus prægravârat, moti miseratione, in mare quidem precipitem non egerunt, solam tamen scaphulæ impulsuerunt, sibi; ventis, undisque relinquendam. Sed quam ab hominibus, non jam ab irata Dei Justitia miserationem mulier experta est; vix siquidem in scapham descenderat, cum hæc ter in orbem acta, in omnium oculis pernicissimè absorpta est, & infelicissimam istam animam ex aquis in ignes nunquam non arduos trajecit. Nunc AA, Dilectissimi, hoc in exemplo, tanquam speculo, contemplari juve

vet totam feriem cause, quam contra pravam perditè amandi morem hucusque egi. Videte crudelitatem, stragem, pessimi exempli facinora, turpitudines abominandas, & tandem damnationem sempiternam, ad quæ feminam hanc longè miserrimam impulit; quis? quis, nisi amor ille, illæ blanditiæ, quibus Matrimonii spe Juveni illi placere cupiebat, aliarum ejusdem conditionis exemplo, sine minime principio malo, & exiguo limites honesti transiliendi periculo, cum & longâ assuetudine, & vitâ eatenus innocenter actâ, procul à scelere abesse videretur. Velim nunc pronuntietis, an inter peccata numerandus sit blanditiis his & artibus utendi mos, & num par sit, illum secundum se, & absque adjunctis in idea contemplari; an potius cum adjunctis illis, quæ illum semper comitantur, quorum effecta pessima quotidie oculis obversantur?

XIV. Finio, Parentes omnes verbis illis S. Spiritus gravissimis etiam atque etiam hortando; *Non omnem hominem induas in domum tuam: multa enim sunt insidie dolosi.* Non pateant unquam domus vestræ limina cuiquam Juvenum; nec quisquam vobis tam honesti amans videatur, ut nihil ab illo metuendum putetis. Apes alveare quavis suum tam sollicitè custodiunt, ut aliundè advolantes magno nisu expellant; & tamen hæc quoque apum, non vesparum è genere sunt. Sic sit licet Juvenis ille virtutis studiosus, domi tamen suæ se contineat: bonus bono, & bona bonæ facientur. Præterquam,

quod si Juvenis ille bonus est, nequam tamen est, quem habet socium, amicum Damon; vaser hic planè ac verulus est: *Multa sunt insidie dolosi;* & ideo alienæ bonitatis velo tantò tolerant suam obvolvet nequitiam. Quid vobis decedit, si domi filias vestras contineris? Nihil sanè. Nemo tamen satis unquam dicit, quantum illis nocere possit liberum, cum quo liberit, commercium, & agendi licentia. Opes magnæ malè custoditæ non fures tantùm alliciunt, sed eos etiam furis faciunt, qui hanc alias artem non fastidiant. Supplex rogo eum Dominum, qui venit ad illam conjunctionem tollendam, ut ipse testatus est, quæ potissimum Diaboli Regnum nititur: *Quia pacem veni dare in terram?* Non dico vobis, sed separationem. Etiam, inquam, atque etiam vehementer oro atque obtestor, ut suâ ipse sanctissimi gratiæ omnibus hujus sortis Juvenibus inspiret potentissimè voluntatem ac decretum tam salubre, vitandi periculosa ista commercia, ut salutem certè consequantur. Parentibus autem largiti velit sollicitam curam, planèque necessariam, ad tuendam filiorum innocentiam, & gratum Cælo candorem: ut cuncti vitam ex Dei voluntate, sanctam hanc separationem & divisionem imperantis, ducentes, cuncti etiam pertingamus ad gaudendum in patria premio inestimabili, ubi omnis animorum concordia & conjunctio, pura erit ab omni labe, suisque numeris absoluta, atque adeo verè beata.